

نگاهی به نقوش سنتی ایرانی در لباس زنان با توجه به فرهنگ آنان

مرضیه کلامی^{۱*}، علی محمودی عالمی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی پارچه و لباس دانشگاه غیر انتفاعی مارلیک نوشهر- ایران

۲- استادیار دانشگاه غیرانتفاعی مارلیک نوشهر - ایران

چکیده

امروزه لباس علاوه بر پوششی برای بدن، به عنوان نمادی از فرهنگ و هویت ملی در هر جامعه محسوب می شود. به عبارت دیگر لباس یکی از مهمترین نمادها و مولفه های فرهنگی در یک کشور است. یکی از مهم ترین مولفه های مرتبط با هویت، پوشاک افراد جامعه است که بی شک با دیگر عناصر، ارتباطی تنگاتنگ دارد، از آنها اثر می پذیرد و بر آنها اثر می گذارد. همچنین هنر در یک ارتباط دو سویه با فرهنگ، از آن تاثیر می پذیرد و بر آن اثر می گذارد. نقش آفرینی و هنرنمایی در تزئین پارچه و لباس با استفاده از ویژگی های منحصر به فرد هنرهای سنتی سابقه ای کهن در ایران دارد. امروزه بیشترین محل استفاده از هنرهای تزئینی زیر مجموعه ی نساجی سنتی، تزئین پوشاک می باشد. در این پژوهش با فرض بر اینکه بین فرهنگ و نقوش سنتی استفاده شده در پوشاک زنان از لحاظ معنا و مفهوم رابطه ای وجود دارد به مطالعه در خصوص معنا و مفهوم نقوش سنتی در لباس بانوان ایرانی پرداختیم، هدف از این مقاله نگاهی به نقوش سنتی ایرانی در لباس زنان عصر حاضر بود که اهداف جزئی دیگری از جمله: نوع و نحوه به کارگیری هنرها و نقوش سنتی و رموز موفقیت هنرهای سنتی، بررسی نقوش سنتی ایرانی در طراحی مُد و لباس بود که مورد بررسی قرار گرفته است. روش تحقیق در این پژوهش به صورت توصیفی تحلیلی و از نوع کیفی بوده که نگرش حاکم بر این تحقیق به صورت کتابخانه ای و تحلیلی می- باشد. در نهایت به این نتیجه رسیدیم که هر نقوشی که در لباس استفاده می شود دارای بار معنایی و هویت می باشد.

واژه های کلیدی: پوشاک زنان، فرهنگ ایرانی، نقوش سنتی، لباس ایرانی

۱- مقدمه

پوشاک ایرانی و تزئینات آن همواره بازتابی از فرهنگ و هنر مردمان یک منطقه در طول تاریخ بوده است. چنان که می توان گفت نقش هایی که بر پارچه ها و تن پوش های مردمان هر دوران در هر سرزمینی نقش بسته است، از سویی نماد هویت و ملیت آن قوم بوده و از دیگر سو تبلور فرهنگ و هنر اقوام آن سرزمین به شمار می رفته است، نقش هایی که اگر چه دوران به دوران تغییر و تحول یافته اما همواره به عنوان گنجینه ای غنی از فرم ها، نشانه ها و نمادهای تاریخی و فرهنگی یک سرزمین بر جای مانده است (بهشتی پور، ۱۳۴۳).